

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح و الحاق موادی به قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان
حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش
مصوب ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹»

مقدمه

روند جذب نیروی حق التدریس در آموزش و پرورش روند غیررسمی و به عنوان آخرین راه حل در جلوگیری از تشکیل کلاس بدون معلم، نمود یافته است. هرچند سال یکبار با مداخله مسئولان کشور و یا مجلس محترم و پس از رشد کمی تعداد معلمان حق التدریس، این گروه از فرصت استخدام برخوردار شدند. اکنون پس از جذب ۲۶۰۰۰ معلم حق التدریس در سال جاری و همچنین استخدام ۴۰۰۰۰ نیروی جدید از طریق آزمون استخدام در آموزش و پرورش، مراجعه و پیگیری نیروهای حق التدریس به صورت یک معضل اجتماعی نمود یافته است.

در خردادماه سال ۱۳۸۹ جهت زدودن ابهاماتی که در قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریس وجود داشت دو ماده به قانون مذکور افزوده شد. سپس طرح یک فوریتی اصلاح و الحاق موادی به قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی مصوب سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹، به مجلس تقدیم و یک فوریت آن در جلسه علنی ۱۳۸۹/۶/۱۶ به تصویب رسید و پس از بحث و تبادل نظر در کمیسیون آموزش و تحقیقات متن اصلاحی در تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۸ به تصویب رسید.

سابقه قانونی

۱. سابقه قانونی معلمان حق التدریس به قانون اجازه پرداخت حق التدریس سال ۱۳۰۲ مدیران و ناظمین مدارس برمی گردد، اما هیچگاه مجوز جذب نیروهای حق التدریس و پرداخت حق التدریس به منزله امتیازی برای استخدام تلقی نشده بود.

۲. برای نخستین بار مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۳/۱۰/۱ مجلس شورای اسلامی دولت را موظف به استخدام ۴۰ هزار نفر از معلمان حق التدریس کرد. این مصوبه در تاریخ ۱۳۸۳/۱۰/۹ مورد تأیید شورای نگهبان نیز قرار گرفت.

۳. در سال ۱۳۸۷ جهت الزام دولت به استخدام معلمان حق التدریس طرحی به مجلس ارائه شد که در نهایت در سال ۱۳۸۸ به عنوان «قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق التدریس و آموزشیاران نهضت سوادآموزی در وزارت آموزش و پرورش» به تصویب رسید و براساس آن، با تعیین ضوابط و شرایطی مقرر شد تا دولت به استخدام افراد مذکور مبادرت ورزد.

نقاط قوت

۱. تعیین تکلیف حدود ۴۰۰۰۰ نفر از نیروهای حق‌التدریس و ۲۳۰۰۰ نیروی شرکتی مشخص می‌شود.
۲. با برگزاری آزمون علمی روند جذب نیرو به آموزش و پرورش ضابطه‌مند می‌گردد.
۳. رضایت اجتماعی و افکار عمومی را به‌دنبال خواهد داشت.

نقاط ضعف

۱. افزایش ساعات بیکاری معلمان به علت وجود ساعات مازاد بر نیاز.
۲. با تصویب این طرح جذب نیرو از طریق حق‌التدریس تبدیل به روندی دائمی خواهد شد. درحالی که این شیوه چندان مطلوب نیست.
۳. ورود آموزشیاران نهضت سوادآموزی به آموزش و پرورش به لحاظ عدم آشنایی آنها با نیازهای دانش‌آموزان سنین ۶ تا ۱۸ سال باعث کاهش کیفیت آموزشی خواهد شد.
۴. در صورت استخدام ۲۳ هزار نفر نیروهای خرید خدمت آموزشی انبوه متقاضیان و مدعیان دیگر دولت و مجلس را تحت فشار قرار خواهند داد و نگاه به آموزش و پرورش به صورت بنگاه کاریابی درخواهد آمد. همچنین دامنه شمول متقاضیان روز به روز زیادتر می‌شود و برای آموزش و پرورش محدودیت ایجاد می‌شود.
۵. در شرایطی که به‌کارگیری دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها و افزایش ظرفیت احتمالی مراکز تربیت معلم، اقتضای به عدالت اجتماعی در جذب دارد، این روند ضمن نادیده انگاشتن عدالت اجتماعی، آموزش و پرورش را از انتخاب بهترین‌ها، محروم خواهد ساخت.

جمع‌بندی

با توجه به موارد مذکور در نقاط ضعف طرح به نظر می‌رسد آموزش و پرورش نسبت به استخدام معلمان حق‌التدریس تا سقف ۶۰۰۰۰ نفر براساس قانون تعیین تکلیف استخدامی معلمان حق‌التدریسی و آموزشیاران نهضت سوادآموزی مسئول است و افزودن هر مورد دیگر به این قانون علاوه‌بر ایجاد توقع و نارضایتی در سایر گروه‌ها مشکل ساماندهی نیروی انسانی در آموزش و پرورش را با چالش جدی مواجه خواهد کرد. ازسوی دیگر با وجود مجوز استخدام در قانون برنامه چهارم توسعه و نیز قانون مدیریت خدمات کشوری که به تدریج قابل انجام است نیازی به طرح مذکور که ایجاد انتظارات جدید می‌نماید، وجود ندارد و با توجه به کلیه موارد فوق‌الذکر به‌ویژه امکان استفاده از قوانین موجود رد طرح توصیه می‌شود.